

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه ای بر حکومتداری اسلامی
۲۱	فصل اول: آراء اندیشمندان اسلامی متقدم
۲۱	مبحث اول: حقوق عمومی در اندیشه فارابی (۳۳۹-۲۵۵)
۲۲	مقدمه
۲۳	۱. غایت دولت
۲۳	۱.۱. غایت نهایی (سعادت قصوی)
۲۴	۲.۱. غایت نزدیک تر (مدینه فاضله)
۲۵	۲. موانع دستیابی به مدینه فاضله
۲۵	۱.۲. جهل نسبت به سعادت
۲۷	۲.۲. عمل نکردن به علم
۲۸	۳. کارکرد دولت
۲۸	۱.۳. هدایت و فرهنگ سازی
۳۰	۲.۳. تعاون اجتماعی
۳۱	۴. نهاد دولت
۳۱	۱.۴. اختصاص حاکمیت به خداوند
۴۲	۵. جایگاه مردم و نحوه نظارت آن‌ها نسبت به دولت
۴۶	جمع بندی
۴۷	منابع و ارجاعات
۴۸	مبحث دوم: حقوق عمومی در اندیشه خواجه نصیرالدین طوسی (۶۵۳-۵۷۹)
۴۹	مقدمه
۵۱	۱. حکومت مطلوب: مدینه فاضله
۵۵	۲. دولت و حکومت
۶۰	۳. قانون
۶۱	جمع بندی
۶۲	منابع و ارجاعات
۶۴	مبحث سوم: اندیشه‌های حقوق عمومی در اندیشه ابن خلدون (۸۰۸-۷۳۲)
۶۵	مقدمه
۶۸	۱. مفاهیم کلیدی در اندیشه ابن خلدون
۶۸	۱.۱. عصیت

۶۹	۲.۱. عمران
۷۰	۲. مشروعیت و غایت دولت
۷۳	۳. ساخت و عناصر دولت
۷۴	۴. انواع دولتها و سقوط آنها
۷۶	جمع بندی
۷۶	منابع و ارجاعات
۷۹	فصل دوم: آراء اندیشمندان اسلامی معاصر
۷۹	مبحث اول: حقوق عمومی در اندیشه آخوند خراسانی (۱۳۲۹-۱۲۵۵)
۸۰	مقدمه
۸۲	۱. پیشینه و بایسته های اندیشه آخوند
۸۶	۲. مبانی نظام حقوقی و الگوی حکومتی
۸۹	۳. نهادهای حکومتی در نظام اسلامی
۹۱	۱.۳. قوه مقننه
۹۴	۲.۳. قوه مجریه
۹۵	۳.۳. قوه قضائیه
۹۷	جمع بندی
۹۸	منابع و ارجاعات
۱۰۰	مبحث دوم: حقوق عمومی در اندیشه میرزای نائینی (۱۳۵۵-۱۲۷۶)
۱۰۱	مقدمه
۱۰۴	۱. ضرورت، هدف و وظایف حکومت
۱۰۵	۲. انواع حکومت
۱۰۵	۱.۲. حکومت تملیکیه
۱۰۵	۲.۲. حکومت ولایتیه
۱۰۶	۳. وجوب حکومت مشروطه
۱۰۷	۴. مشروعیت حکومت مشروطه
۱۰۸	۱.۴. دلایل مشروعیت
۱۱۰	۲.۴. ارکان، پایه ها و ابزارهای اعمال حکومت مشروطه
۱۱۱	۵. قانون اساسی و تقنین
۱۱۴	۶. مجلس شورا
۱۱۴	۱.۶. ضرورت تأسیس مجلس شورا
۱۱۴	۲.۶. مشروعیت مجلس شورا
۱۱۶	۳.۶. حدود و ثغور اختیارات مجلس

فهرست مطالب □ ۷

۱۱۷	۴۶. ویژگی‌های نمایندگان
۱۱۷	۵۶. حضور هیأت نظارت مجتهدان در مجلس نمایندگان
۱۱۸	۷. تفکیک قوا
۱۲۰	جمع‌بندی
۱۲۱	منابع و ارجاعات
۱۲۳	مبحث سوم: حقوق عمومی در اندیشه رشیدرضا (۱۳۵۴-۱۲۸۲)
۱۲۴	مقدمه
۱۲۵	۱. چارچوب فکری
۱۲۶	۲. تاثیرپذیری از اندیشه‌های عبده و سیدجمال
۱۲۸	۳. نظرات رشیدرضا در رابطه با حکومت اسلامی
۱۲۸	۱.۳. مدل آرمانی حکومت اسلامی (خلافت)
۱۳۰	۲.۳. الگوی پیشنهادی دولت
۱۳۲	جمع‌بندی
۱۳۳	منابع و ارجاعات
۱۳۶	مبحث چهارم: حقوق عمومی در اندیشه مطهری (۱۳۹۹-۱۳۲۹)
۱۳۷	مقدمه
۱۳۷	۱. چارچوب نظری
۱۳۸	۲. تعریف حکومت
۱۳۹	۳. تعریف ملت
۱۴۰	۴. مبنای دولت
۱۴۱	۵. ماهیت دولت
۱۴۱	۶. ضرورت وجود دولت
۱۴۳	۷. ویژگی‌ها و چارچوب دولت خوب
۱۴۴	۸. جایگاه مردم نسبت به دولت
۱۴۷	۹. آزادی
۱۴۹	۱۰. روابط بین‌المللی
۱۵۲	۱۱. وضعیت اضطراری
۱۵۳	۱۲. حکومت دینی
۱۵۶	جمع‌بندی
۱۵۷	منابع و ارجاعات
۱۵۸	مبحث پنجم: حقوق عمومی در اندیشه‌ی منتظری نجف‌آبادی (۱۴۳۰-۱۳۴۱)
۱۵۹	مقدمه

۱. مبانی ضرورت دولت..... ۱۶۱
۲. ضرورت حکومت اسلامی ۱۶۲
۳. ویژگی‌های دولت مشروع ۱۶۵
۴. اشکال حکومت‌های موجود..... ۱۶۵
۵. وجوه تمایز حکومت اسلامی و دموکراسی ۱۶۶
۶. مشخصه‌های حکومت اسلامی ۱۶۷
۷. شرایط حاکم اسلامی ۱۶۷
۸. کیفیت تعیین حاکم ۱۶۸
۹. نقد رهبری شورایی ۱۷۸
۱۰. تکلیف امت و امام در خصوص تولی امر ۱۷۸
۱۱. تکالیف دولت ۱۷۹
۱۲. وظایف حاکم اسلامی ۱۸۰
۱۳. قوای اعمال حکومت ۱۸۱
۱۴. تحقق اهداف اسلام..... ۱۸۱
۱۵. اعلام جهاد ابتدایی ۱۸۱
۱۶. نقش مردم در حکومت اسلامی..... ۱۸۲
- ۱.۱۶. مشروعیت‌بخشی به حکومت ۱۸۲
- ۲.۱۶. مشورت دادن به حکومت ۱۸۳
- ۳.۱۶. نظارت بر حکومت ۱۸۳
- ۴.۱۶. قیام علیه حاکم ظالم ۱۸۳
- جمع بندی ۱۸۵
- منابع و ارجاعات ۱۸۶
- مبحث ششم: حقوق عمومی در اندیشه سید محمد باقر صدر (۱۴۰۰-۱۳۵۳)..... ۱۸۷
- مقدمه ۱۸۸
۱. معنا و مفهوم دولت و حکومت ۱۸۹
۲. خاستگاه و ریشه تاریخی، اجتماعی و دینی دولت ۱۹۲
۳. انواع دولت و حکومت ۱۹۴
- ۱.۳. دولت مبتنی بر مبنای فکری متضاد با اسلام ۱۹۴
- ۲.۳. دولت فاقد مبنای فکری ۱۹۵
- ۳.۳. دولت اسلامی ۱۹۶
۴. ویژگی‌های خاص دولت و حکومت اسلامی ۱۹۸
- ۱.۴. احاطه قانون‌گذار بر همه تخصص‌ها ۱۹۹

فهرست مطالب □ ۹

۲۰۰	۲.۴. توانایی بر ایجاد ارزش‌های اخلاقی
۲۰۱	۳.۴. توانایی تغییر به سمت وضع مطلوب
۲۰۲	۴.۴. عدم وابستگی نظام اسلامی به عامل اقتصادی
۲۰۳	۵.۴. ثبات و استواری در نظام اسلامی
۲۰۶	۵. حدود وظایف و اختیارات دولت و حکومت اسلامی
۲۰۷	۱.۵. وضع قوانین و سیاست‌های عمومی در منطقه الفراغ
۲۰۹	۲.۵. تأمین اجتماعی
۲۰۹	۳.۵. توازن اجتماعی
۲۱۰	۴.۵. مراقبت از بخش عمومی
۲۱۱	جمع بندی
۲۱۲	منابع و ارجاعات